

14 oktober 2016

MITTUNIVERSITETETS AKADEMISKA HÖGTID

*Promotion av hedersdoktorer och doktorer
samt installation av professorer*

Campus Östersund

INNEHÅLL

Rektors förord.....	3
Om akademiska högtider.....	4
Symbolema.....	5
Hedersdoktorer.....	6
Doktorer, Fakulteten för humanvetenskap.....	10
Doktorer, Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier.....	14
Professorer.....	19
Stipendier och priser.....	25
Minnesord.....	27

Källor: TASS nr 2/1998. Akademiska högtider och traditioner: Lagerkransar och logotyper: symboler och ceremonier vid svenska universitet, Torgny Nevéus, Natur och kultur, 1999. **Texter:** Texterna har skrivits av respektive hedersdoktor/doktor/professor och bearbetats av Victoria Engholm och Johan Landin. **Foto:** Tina Stafrén, Sandra Pettersson, Olle Melkerhed med flera. **Produktion:** Kommunikationsavdelningen vid Mittuniversitetet 2016. **Tryck:** AJ E-print AB, Stockholm **Dnr:** MIUN 2016/534

REKTORS FÖRORD

Jag vill hälsa hedersdoktorer, doktorer, professorer, pristagare och alla gäster välkomna till Mittuniversitetets akademiska högtid 2016. Den akademiska högtiden är universitetets viktigaste högtid. Här uppmärksammar vi de vetenskapliga framsteg som nyligen uppnåtts. Vi gör det under högtidliga former och som en del av en större global akademisk gemenskap med en lång tradition av fritt sökande efter kunskap.

Under våra elva år som universitet har vi haft en fantastisk utveckling. Mittuniversitetet är fortfarande ett ungt universitet med människor som söker och tänker nytt. En viktig uppgift är att utbilda nya forskare och idag promoverar vi våra nyligen disputerade doktorer. Ni är tydliga bevis på vetenskapliga framsteg och ni har lämnat viktiga bidrag för att föra forskningen framåt, vilket också speglas i den här skriften.

Jag vill också att våra nya hedersdoktorer ska känna sig välkomnade till universitetet. Ni har alla på olika sätt inspirerat och lämnat viktiga bidrag till lärosätet eller den region som vi befinner oss i.

Även våra nya professorer och pristagare är centrala för universitetets framgång. Det är med förhoppning om fortsatt goda insatser som vi idag också ärar ert arbete.

Det här är min sista akademiska högtid vid Mittuniversitetet som rektor. Det är med stolthet över den bredd och kvalitet som universitetets forskning visar som jag kommer att lämna över till min efterträdare. Mittuniversitetet har attraktiva utbildningar, en forskning med spets och en stark samverkan med vårt omgivande samhälle, en utmärkt grund för en framgångsrik framtid.

Anders Söderholm
Rektor, Mittuniversitetet

OM AKADEMISKA HÖGTIDER

Det första universitetet med en fakultetsorganisation var universitetet i Bologna, som firade sitt 900-årsjubileum 1999. Några hundra år senare kom universitetet i Paris, Oxford, Cambridge, Kraków och Prag.

De första universiteterna hade en organisation med fyra fakulteter: filosofisk, juridisk, medicinsk och teologisk. Vid den filosofiska fakulteten, den lägre fakulteten, gavs magisterexamen. Lagerkransen var symbolen för denna examen. Vid de högre fakulteterna, där studierna sedan kunde fortsättas, blev doktorexamen det slutliga målet, och tecknet för denna examen var doktorshatten. I det nutida svenska universitetsväsendet finns spår av denna indelning kvar i bruket av lagerkrans respektive doktorshatt som insignier, även om alla examina är doktorexamina.

Efter avlagda prov kunde promovendus eller senare promovenda promoveras till doktor. Det latinska verbet *promovere* betyder föra fram, och *promotor* är den person som för fram promovendi, en och en, över Parnassen. Det blir en symbolisk vandring, mycket kort, som representerar erövrandet av den kunskap, bildning, mognad och vetenskapliga skolning som kröns med lagerkrans eller doktorshatt.

Dessa mycket gamla promotions- och installationshögtider har bevarats särskilt tydligt i Sverige och Finland. I Sverige har samtliga universitet och hög-

skolor med vetenskapsområden doktorspromotioner och professorsinstallationer.

Mittuniversitetets akademiska högtid

Den akademiska högtiden vid Mittuniversitetet alternerar mellan Mittuniversitetets campusorter. Det är en promotions- och installationshögtid. Högtiden har tre delar: promotion av hedersdoktorer och doktorer, installation av professorer och utdelning av priser. Vid promotionen är det promotorerna för Mittuniversitetets fakulteter, den humanvetenskapliga och den naturvetenskapliga, som promoverar sina hedersdoktorer och doktorer efter avlagda prov. Det sker efter en högtidlig procession in i högtidssalen, då promovendi och installandi, officianter och särskilt inbjudna under musik och anförda av marskalkar med fanor och standar intar sina platser på scenen.

Vid promotionerna förekommer både kanonsaluter och fanfarer, och musik är återkommande inslag i denna ceremoniella högtid.

Alla intresserade inbjuds till denna högtid. En särskild inbjudan riktas till företrädare för näringsliv, andra universitet och för det officiella Sverige, i synnerhet de båda län som utgör Mittuniversitetets region. Efter promotions- och installationshögtiden vidtar en bankett för inbjudna.

SYMBOLERNA

Mittuniversitetets rektorskedja från 1997 är en gåva från länsstyrelser, landsting och kommuner i Jämtlands och Västernorrlands län. Den består av en guldmedalj i 18 karat som visar universitetets logotyp på framsidan och symbolen för Mitthögskolan på baksidan. Medaljen nyttillverkades i samband med att högskolan blev universitet. På den vänstra sidan (sett framifrån) av kedjan finns Härjedalens och Ångermanlands landskapsvapen, ett kors hämtat från en runsten vid Högomsgraven i Medelpad, och sist avbildas en detalj av hällristningarna i Glösa i Jämtland.

Högra delen av kedjan har Jämtlands och Medelpads landskapsvapen, en figur ur Överhögaldsbonaden från Härjedalen, och sist en hällristning från Nämforsen i Ångermanland. Symbolerna länkas samman med tre silverstavar vilka symboliserar de tre älvarna Ljungan, Indalsälven och Ångermanälven. Kedjan hålls samman i nacken av en silverplatta med en avbildad lagerkrans. Ovanför denna sitter en liten silverplatta med rektors namn. När en ny rektor installeras fästs en ny namnplatta i den gamla.

Rektorskedjan är utformad och tillverkad av silversmed Nils Nisbel i samarbete med silversmed Kerstin Öhlin Lejonklou och guldsmed Lena Olofsson.

Doktorsringen symboliserar äktenskapet med vetenskapen. Mittuniversitetets doktorsring är prydd med lagerblad i enlighet med traditionen för filosofisk fakultet.

Doktorshatten symboliserar frihet, men också makt. Doktorshatten är hög, svart och veckad. I Sverige markeras de olika fakulteternas hattar genom spännenas/märkenas utformning, dock har teologie doktorshattar inga spännen utan endast rosett.

Lagerkransen är en promotionssymbol främst i Sverige och Finland. Den har sitt ursprung i antik mytologi och var det enda pris som segrarna i de olympiska spelen belönades med. Lagerkransen var alltså en segerkrans, och redan vid de tidiga universiteten blev den en belöning för lärda mödor. Den som promoveras vid de filosofiska fakulteterna erhåller lagerkrans och inte hatt.

Mittuniversitetets fakultetsmärke utgörs av en krans av lagerblad. Ring och fakultetsmärke är utformade av silversmed Kerstin Öhlin Lejonklou.

Mittuniversitetets ceremonistav är tillverkad av svensk furu, med inslag och sammanfogningar av olika träslag, bland annat gran och sälgröt. Logotypen är nyttillverkad i samband med invigningen av Mittuniversitetet. Utsmyckningen på toppen av staven symboliserar att Mittuniversitetet verkar inom Sveriges skogstätaste område. Staven är utformad 1997 av konstnären Leif Wikner, Persåsen i Jämtland och är en gåva från SCA Forest and Timber.

Universitet och högskolor framför i processioner stavar eller spiror som symboliserar den akademiska självständigheten.

HEDERSDOKTOR

Fia Gulliksson

Entreprenör och matkreatör inom kreativ gastronomi

Jag är en så kallad serie-entreprenör med fokus på kreativ gastronomi. I mitt jobb strävar jag efter att förena hög gastronomisk kvalitet, kreativitet och kultur med ett starkt hållbarhetsperspektiv. Med maten och kulturen som redskap för lönsamhet driver jag idag koncernen Food In Action, som skapat en rad projekt och hållbara varumärken. Dessutom sätter den Jämtland på kartan och bidrar till regional utveckling. Jag är också är initiativtagare till att Östersund idag kan stoltsera med titeln UNESCOs Creative City of Gastronomy och jag ligger bakom Jazzköket, som fått många utmärkelser. Du kanske också har hört mig som programledare i Sveriges Radios, P1 Meny och i podcasten Kulturpodden.se. Idag reser jag världen över för att inspirera andra att skapa hållbara verksamheter med kultur och kreativitet som drivkraft. Genom min passion, mitt engagemang för resurseffektiv och hållbar utveckling, vill jag vara en sann förebild för entreprenörskap, mod och regional utveckling, samt inspirera universitetets forskning och utbildning.

Fia Gulliksson är född i Östersund 1963, bor i Ope. Arbetar som konsult, talare, programledare och inspiratör. VD för koncernen Food In Action AB med bl.a dotterbolaget Brunkullans Te AB. Gift med Martin Alfredsson, mamma till barnen Ella född 1989, Pelle född 2002, Emmylo 2006. Har studerat ekonomi/marknadsföring vid Handelshögskolan, Göteborgs Universitet samt ledarskap/organisation vid Victoria University, Wellington, Nya Zeeland. 2010 utsågs hon av landsbygdsminister Eskil Erlandsson till Jämtlands Matlandetambassadör.

HEDERSDOKTOR

Bengt Klefsjö

Kvalitetsutveckling med rim och reson

Forskning visar att organisationer som arbetar med kvalitetsutveckling på ett långsiktigt och systematiskt sätt är mer lönsamma än andra i samma bransch och av samma storlek. Dessvärre är det alltför få som lyckas med arbetet. De viktigaste skälen är att man underskattar arbetsinsatsen och de resurser som behövs, inte inser att det ofta krävs en kulturförändring samt missbedömer vikten av att högsta ledningen är med och driver arbetet och visar sin egen övertygelse. Det som idag ofta kallas "offensiv kvalitetsutveckling" är ett ledningssystem, det vill säga ett system för ledningen att leda utvecklingen. Det består av värderingar, arbetssätt och verktyg. Kvalitetskulturen baserad på värderingarna skapas och vidmakthålls genom att hela tiden välja arbetssätt som stödjer värderingarna, och sedan välja konkreta verktyg som gör att arbetssätten blir effektiva i sitt syfte. Men för att skapa en framgångsrik verksamhet med nöjda kunder krävs ett helhjärtat engagemang inte bara från medarbetarna utan också chefer, som verkligen visar att man tar fullt ansvar för arbetet med kvalitetsutveckling.

Bengt Klefsjö är född 1943. Efter studier vid Lunds universitet anställdes han som universitetsadjunkt i matematik vid Umeå universitet 1969. Han flyttade till Luleå 1971 när Högskolan i Luleå, nuvarande Luleå tekniska universitet, startade och utnämndes till professor i kvalitetsteknik 1990. Han har haft ansvar för uppbyggnad och utveckling av kvalitetsämnet vid LTU, men har också haft nationellt och internationellt inflytande, inte minst genom sin läromedelsproduktion och sin erkända förmåga som lärare och föreläsare.

HEDERSDOKTOR

Lars Lagerbäck

Ledarskap i teori och praktik

Sedan 1977 har jag kombinerat tränarrollen med utbildning inom fotbollen. Kombinationen av akademisk utbildning och aktivt ledarskap har båda bidragit till mina olika erfarenheter och varit en givande utvecklingsprocess. Tack vare akademiska studier samt att praktiskt arbeta som ledare/tränare har min förmåga att tillgodogöra mig nya kunskaper utvecklats betydligt mer än om jag inte satsat på dessa utbildningar. Perspektiv, delaktighet och eget ansvar är för mig nyckelord i min tränarroll där det gäller att få spelare och tränare att inse vad det betyder att vara hundra procentigt professionell.

Lars Lagerbäck föddes 1948 och växte upp i Ånge kommun. Efter studentexamen läste han pedagogik, statskunskap, nationalekonomi och företagsekonomi vid Umeå universitet. Därefter arbetade han med ungdomsfotboll hos Gimonäs CK i Umeå tills han 1974 började utbilda sig till specialidrottslärare. Därefter arbetade han som lärare och inledde sin tränarkarriär. Senare blev han U-förbundskapten och tränarutbildningsansvarig vid Svenska Fotbollförbundet. 1998-2009 var han förbundskapten för svenska landslaget, 2010 för Nigerias landslag och 2012-16 för Islands landslag. Sedan 2004 är Lars medlem av UEFA:s Jira Panel som ansvarar för all tränarutbildning i Europa.

HEDERSDOKTOR

Kjerstin Valkeapää

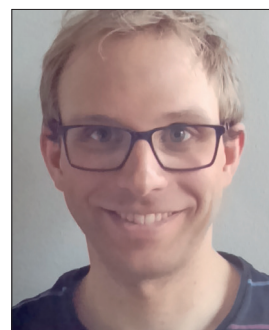
Samer – ett ursprungsfolk i fyra länder

Att öka kunskapen om min egen urbefolkning samerna är en central roll i mitt liv och i mitt arbete. De stora fjällområdena och dess omgivningar är viktiga områden för det sydsamiska samhället samt rennäringen. Här har det bedrivits samisk verksamhet sedan urminnes tider. Stora delar ingår i samebyarnas betesområden. Kunskapen och kännedomen om renen och samebyarnas verksamhet är dock begränsad bland besökande turister och till stor del även hos den bofasta befolkningen. Det finns utifrån detta ett behov i att öka omgivningens kunskap om och förståelsen för samer samt samebyarnas verksamhet. Detta för att stilla en nyfikenhet på den samiska kulturen och öka samförståelsen i de berörda områdena. Samt att vi samer själva får sprida kunskap och information om vårt eget folk.

Kjerstin Valkeapää föddes 1961 i Jokkmokk. Hon avlade lärarexamen vid dåvarande högskola i Luleå 1988 och arbetade därefter som lärare i malmfälten tills hon flyttade till Jämtland. 1991 började hon att arbeta vid Funäsdalens centralskola. Kjerstin har under tiden arbetat ideellt med samiska frågor och 2004 var hon med och bildade den ideella föreningen Lopme Naestie, där hon även är ordförande. 2014 började hon att driva projektet Lopme Laante som har till uppgift att lyfta samisk kultur och historia i regionen.

DOKTOR | Hälsovetenskap

Erik Andersson

Erik Andersson disputerade i hälsovetenskap den 10 juni 2016 med sin avhandling "Physiological and Biomechanical Factors Determining Cross-Country Skiing Performance". Forskningen handlar om hur biomekaniska och fysiologiska faktorer inverkar på prestationsförmågan vid längdskidåkning med ett

specifikt fokus på sprintskidåkning. En kombination av tester genomfördes vid skidåkning på snö och rullskidåkning inomhus på rullband. Resultaten visar att prestationsförmågan är starkt relaterad till en hög maximal fartförmåga, en snabb kraftutveckling, en bra åkeekonomi samt en snabb utgångsfart.

DOKTOR | Socialt arbete

Charlotte Andoh-Appiah

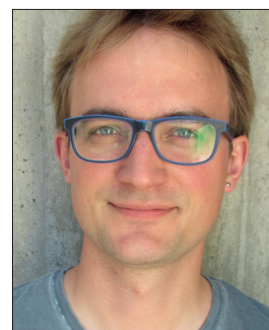

Charlotte Andoh-Appiah disputerade i socialt arbete den 31 oktober 2014 med sin avhandling "Implementing Community Based Re/habilitation in Uganda and Sweden – a Comparative Approach". Forskningen har undersökt hur en internationell idé för det sociala arbetets praktik, som samhällsbaserad

rehabilitering (CBR), implementeras i olika strukturella och institutionella sammanhang. Resultatet visar att det krävs ett integrerande av idén i välfärdens befintliga organisationer för att främja social rättvisa för barn med funktionsnedsättningar och deras familjer.

DOKTOR | Pedagogik

Jakob Billmayer

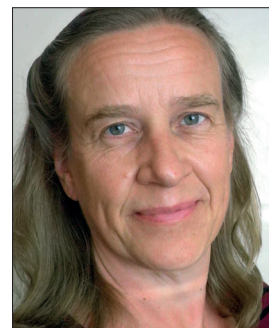

Jakob Billmayer har i sin avhandling "Ska dörren vara öppen? Disciplin i klassrummet i Sverige och Tyskland" jämfört klassrumsordningen och dess kulturella kontext i de två länderna. Studien bygger på klassrumsobservationer och analys av olika tyska och svenska filmer och tv-serier som handlar om lärare

och elever och där olika former av klassrumsordning framträder. Analysen resulterade i två olika typer av klassrumsordning, där den ena kunde observeras i både Sverige och Tyskland medan den andra var exklusiv för Sverige. Något som ger upphov till en rad intressanta frågor som grund för vidare diskussion.

DOKTOR | Företagsekonomi

Maria Bogren

Maria Bogren disputerade i företagsekonomi den 11 september 2015 med sin avhandling "Socialt kapital – relationer och tillit – för utveckling av kvinnors företagande". Forskningen belyser utveckling och stimulering av socialt kapital i utvecklingsprogram för företagande kvinnor, med empiri hämtad från

Norge och Sverige. Resultaten visar att företagande kvinnor med ett heterogent nätverk är villiga att ingå i nya relationer, att både relationsbyggande och tillitsprocesser har betydelse för utvecklingen av socialt kapital samt att kontexten behöver beaktas vid utformandet av utvecklingsprogram.

DOKTOR | Hälsovetenskap

Emma Hagqvist

Emma Hagqvists avhandling "The juggle and struggle of everyday life; gender, division of work, work-family perceptions and wellbeing in different policy contexts" visar att det finns en relation mellan välbefinnande och balans mellan arbete och familjeliv. Balans är viktigare för högre välbefinnande än tid spenderad på betalt och

obetalt arbete. I länder med mer jämställdhet påverkar en obalans i större utsträckning välbefinnandet negativt. Policyer har betydelse för hur arbetet fördelas mellan män och kvinnor. En jämlik föräldraförsäkring är relaterat till en mer jämställd arbetsfördelning.

DOKTOR | Psykologi

Petri Partanen

Petri Partanen disputerade i psykologi den 18 mars 2016 med avhandlingen "Assessment and Remediation for Children with Special Educational Needs: The Role of Working Memory, Complex Executive Function and Metacognitive Strategy Training". Forskningen berör utrednings- och stödinsatser för målgruppen barn i behov

av stöd i skolan, och särskilt den roll som arbetsminne och metakognition spelar. Resultaten från studierna visar på att metakognitiv- och planeringsförmåga spelar en större roll för lärandet än arbetsminne, särskilt inom området matematiksvårigheter, och bör därför belysas vid både utrednings- och stödinsatser för målgruppen.

DOKTOR | Historia

Glenn Svedin

Glenn Svedin har disputerat i historia med sin avhandling "En ohyra på samhällskroppen": Kriminalitet, kontroll och modernisering i Sverige och Sundsvallsdistriktet under 1800- och det tidiga 1900-talet". Avhandlingen tar avstamp i 1800-talets samhällsomvandlingsprocess då en fattigdoms- och

utslagningsprocess på landsbygden följdes av en kraftig industrialisering och urbanisering. I avhandlingen analyseras vad många av samtidens betraktare såg som en av de allvarligaste sociala frågorna under denna period, nämligen brottsligheten. För den lokala studien är Sundsvallsdistriktet valt.

DOKTOR | Medie- och kommunikationvetenskap

Solange Hamrin

Solange Hamrin disputerade i media- och kommunikationsvetenskap den 29 januari 2016 med sin avhandling "Communicative leadership: (Re) contextualizing a Swedish concept in theory and within organizational settings". Avhandlingen består av fem kvalitativa studier, ett konceptuellt och fyra empiriska

paper. Resultaten definierar och teoretiserar det svenska begreppet kommunikativt ledarskap, förtydligar ledares och anställdas roller i ledarskapsutövningen, belyser hur mikro- och makro-sammanhang samspelar, och ömsesidigt påverkar konsekvenserna för uppfattningar och konstruktioner av ledarskap lokalt.

DOKTOR | Ekoteknik och miljövetenskap

Jonas Joelsson

I sin avhandling visade Jonas Joelsson att ökad användning av bioenergi i Sverige kan minska koldioxidutsläpp och oljeanvändning kraftigt, både inom och utanför Sverige. Att utveckla effektiva tekniker och att skapa resurseffektiva system i samhället är dock lika viktigt som att öka mängden bioenergi. Inom EU står fossila bränslen för 80 procent

av energitillförseln. Förutom negativ miljöpåverkan, innebär det att samhället blir sårbart när tillgången på de fossila bränslena begränsas. Bioenergiresurserna är begränsade, men ju effektivare vi använder dem, desto mer kan de bidra till minskade koldioxidutsläpp och minskad oljeanvändning, konstaterar Jonas Joelsson.

DOKTOR | Data- och Systemvetenskap

Victor Kardeby

Victor Kardeby har i sin avhandling "Resource Consumption in a Distributed Internet of Things" undersökt hur man kan göra för att reducera den datavolym som kommer att uppstå när tiotals miljarder enheter ska bli uppkopplade i framtidens sakernas Internet. Avhandlingen fokuserar på energiförbrukning,

responstider och arbetsbelastning för de nätverksenheter som ska förmedla insamlad sensordata till intressenter via Internet. Avhandling visar att ett distribuerat system sparar resurser i situationer där mobila enheter måste leverera data till andra med låga responstider.

DOKTOR | Elektronik

David Krapohl

David Krapohl disputerade den 8 april 2015 med avhandlingen "Monte Carlo and Charge Transport Simulation of Pixel Detector Systems". Hans forskning handlar om en ny process i tillverkning

av kiselbaserade neutrontektorer och simulering av pixlar och elektronik i röntgendetektorsystem. Avhandlingens resultat kan hjälpa vid planeringen av experiment och nästa generations pixeldetektorer.

DOKTOR | Kemi

Madelen Olofsson

Madelen A. Olofsson disputerade i kemi med inriktning mot markkemi och analytisk kemi den 23:e oktober 2015 med avhandlingen "On the Investigation of Chemical Parameters Reflecting Microbial Activity Linked to Nutrient Availability in Forest Soil". I sin avhandling behandlar hon provtagning och analys av molekyler, utsöndrade av växter och mikroorganismer,

som kemiskt kan vittra mineraler genom att komplexbinda positiva joner och på så sätt frigöra och omsätta näringsämnen i marken. Madelen har utvecklat ett flertal analytiska metoder för identifiering samt kvantifiering av dessa viktiga komplexbindande molekyler.

DOKTOR | Kemiteknik

Sinke Henshaw Osong

Sinke Henshaw Osong behandlar i sin avhandling nanocellulosa som utvinns ur pappersmassa, med fokus på mekanisk fibermassa och fina fraktioner. Nanocellulosa (även kallad mikrofibrillerad cellulosa, MFC eller nanofibrillated cellulosa, NFC) som framställdes inom detta forskningsprojekt testades för olika användningsområden, från förstärkande

tillsatsmedel i pappers- och kartongprodukter, till flerskiktsfolie och skummaterial. För att framställa nanocellulosa används huvudsakligen kemisk massa, vilket dock är förhållandevist dyrt. Därför kan ett mer kostnadseffektivt alternativ vara att använda fibrer eller fina fraktioner från termomekanisk pappersmassa (TMP) och kemitermomekanisk pappersmassa (CTMP).

DOKTOR | Sportteknologi

David Sundström

David Sundström disputerade i sportteknologi den 26 februari 2016 med sin avhandling "Numerical Optimization of Pacing Strategies in Locomotive Endurance Sports". Forskningen bygger på matematiska modeller av idrottsutövares energiomsättning och förflyttning längs en tänkt tävlingsbana. Målet är att estimerar den fartvariation

som optimerar prestationen med hjälp av matematisk optimeringsmetodik. Resultaten av de studier som ingår i avhandlingen visar att optimal farthållning bör ta hänsyn till utövarens fysiska förmåga, varierande terräng, banlängd, vind och hinder i form av exempelvis kurvor.

DOKTOR | Kvalitetsteknik

Anna Åslund

I sin avhandling "Taking a System View on Customer Value Creation" har Anna Åslund genomfört studier inom området samhällsentreprenörskap för att bidra till kunskap och förståelse för hur kundvärde skapas utifrån en systemsyn och har även bidragit till utvecklingen av ämnet kvalitetsledning. Anna presenterar en övergripande karta som beskriver hur

kundvärde skapas utifrån ett systemsynsperspektiv. Dessutom presenterar Anna ett nytt steg inom kvalitetsledningsområdet som inkluderar ett intern och ett externt perspektiv med hänsyn till sociala, samhälleliga och miljömässiga faktorer genom ständiga förbättringar innan, under och efter att värde skapats för kunder.

PROFESSOR | Pedagogik

Gunnar Augustsson

Lärande på arbetsplatser och social kategorisering

Mina samlade arbetslivserfarenheter har gett upphov till ett intresse för den arbetande människans förhållningssätt till sin strukturella omgivning och de sociala processer som utvecklas däri. Inom arbetslivet förutsätter vi ofta att problem ska lösas på sakliga grunder och utifrån pragmatiska förhållningssätt. Så är dock inte alltid fallet, vilket jag visat i den organisationspedagogiska forskning som jag bedrivit i samarbete med kollegor. Oavsett om det rör sig om lärande bland exempelvis arbetsgivare, industriarbetare, socionomer eller läkare så tillämpas inte alltid sakliga och pragmatiska förhållningssätt. Istället aktualiseras hierarkier av sociala kategorier där vissa personer, oavsett utbildning och kompetens, tillskrivs ett organisatoriskt innanförskap medan andra möts av utanförskap. Kategoritillhörigheten kan exempelvis handla om etnicitet, genus och om anställningsform såsom tillsvidareanställd kontra inhyrd personal. Resultatet blir ofta att vissa individers kompetens inte prövas innan den underkänns därför att individen ifråga betraktas som utomstående.

Gunnar Augustsson

föddes i Linköping 1953. Efter grundskolan 1969 arbetade han som byggnadsplåtslagare och lastbilschaufför kombinerat med fackligt arbete. Efter folkhögskolestudier 1982 och en beteendevetenskaplig examen vid Linköpings universitet 1985 antogs han som doktorand i sociologi vid Umeå universitet 1988. Han doktorerade 1996 och fick han ett lektorat i sociologi 1999 och ett lektorat i pedagogik 2010 vid nuvarande Mittuniversitetet. Gunnar docentmeriterades 2012 och befordrades till professor i pedagogik 2016.

PROFESSOR | Pedagogik

Lena Boström

Undervisning och lärande – pedagogikens kärnfrågor

Med min bakgrund som lärare har min forskning naturligt inriktat sig på pedagogikens kärnfrågor, undervisning och lärande, främst i utbildningskontexter. Elevers/studenters lärstrategier, lärares undervisningsstrategier, lärmiljöer och interaktionen i lärandekontexter är områden som intresserar och engagerar mig. Några teman som min forskning fokuserat på är hur elever lär och hur lärare matchar och möter elevers lärande, hur lärmiljöer formas i dagens föränderliga samhälle, hur läromedel utformas och nyttjas, samt hur lärare utövar ledarskap i klassrummet. Det är med andra ord det praktisknära och didaktiska forskningsfältet som jag studerat. I min forskning har jag framför allt sökt förståelse för hur skola och utbildning möter individer utifrån deras behov, styrkor och möjligheter. Resultaten både belyser och problematiserar det komplexa i lärande och undervisning, och forskningsresultaten har återförts till det praktiska arbetet i svensk skola, såsom didaktisk konkretion och metodisk variation för lärare.

Lena Boström föddes 1960 i Örnsköldsvik. Hon tog examen som ämneslärare vid Umeå Universitet 1983 och arbetade sedan vid Parkskolans gymnasium under 20 år. Hon disputerade i pedagogik 2004 vid Helsingfors Universitetet. Därefter arbetade hon vid Specialpedagogiska Institutet som forskningsamordnare under drygt två år. Lena fick ett lektorat vid Mittuniversitetet 2009, utsågs till docent 2011 och befordrades till professor i pedagogik 2016. Lena är också vice dekan för professionsutbildningarna vid Humanvetenskapliga fakulteten.

PROFESSOR | Informatik

Katarina Lindblad-Gidlund

Att digitalisera framtiden

Jag arbetar med kritiska studier av digitalisering och samhällsförändring och det gör jag av två orsaker. För det första, kritiska studier är ett av de bästa verktygen vi har för att bedriva framtidsarbete. För det andra, digitalisering är en i allra högsta grad politisk och samhällskonstruerande aktivitet som behöver granskas, förstås och ifrågasättas. När vi drömmer om framtiden står vi i både nutid och dåtid och försöker skapa framtid. Hur mycket vi än önskar att framtiden bryter oss ur de begränsningar som vi upplever omger oss, så krävs det en hel del aktiv reflektion och konkret handlande. Genom att ifrågasätta det vi tar för givet i dag och dessutom fundera över vilka som tjänar på att just det anses rimligt skapar vi förutsättningar för ett genuint framtidsarbete där alternativ synliggörs. Provokationer, genomskådningar och överskridanden av den konventionella visdomen beskylls ofta för att ha negativa infallsvinklar, men jag vill hävda att det är precis det motsatta. Att digitalisera det vi redan känner till (såsom ökad effektivitet och ekonomisk tillväxt) innebär att vi både reproducerar dåtiden och låser in oss i begränsade framtider. Genom att analysera maktförhållanden och hegemoniska diskurser skapas öppningar och nya rum för digitaliseringen att beträda.

Katarina L Gidlund föddes 1967 i Sundsvall och har en grundutbildning i såväl sociologi som engelska. Direkt efter sin examen 1996 fick hon möjlighet att arbeta i ett forskningsprojekt om en av de tidiga omlokaliseringar som möjliggjordes med hjälp av digital teknik, och där hon blev nyfiken på varför människor förhåller sig så olika till teknik. Det innebar att Katarina valde att ge sig in i ytterligare en vetenskaplig disciplin och 2005 disputerade i informatik vid Umeå universitet med avhandlingen *Techno Therapy*. Idag arbetar hon med samhällets digitalisering regionalt, nationellt och internationellt både som forskare och ledamot i regeringens Användningsforum. Befordrades till professor i Informatik 2016.

PROFESSOR | Historia

Patrik Lundell

Mediernas historia och historiens medialitet

Min forskning har bland annat rört frågor om redaktörsideal, legitimitetssträvanden och opinionsbildningsstrategier från 1700 till 1900-tal. Det har till exempel handlat om rätten att bli publicerad i provinsbladet på 1760-talet, om påkostade jippon i huvudstaden för att marknadsföra den så kallade tredje statsmakten på 1890-talet, och om svenska professorers sätt att argumentera för Nazitysklands förtjänster under 1930-talet – ytterst om offentlighetens villkor och förändringar. Historia är alltid en form av mediehistoria: det förflutna är endast tillgängligt för oss i medierad form, och villkoren som präglat mediearkivet är i sin tur historiskt bestämda. För att förstå vår egen belägenhet och för att kunna handla klokt här och nu är historisk forskning inte en bisak eller en lyx. Den är tvärtom central och nödvändig – inget kan ersätta den. Användarskapat innehåll på nätet, den pågående tidningskrisen, högerextrem retorik – eller vad annat människan som kulturvarelse företar sig eller tänker – förstås endast ytligt utan den historiska dimensionen.

Patrik Lundell är född 1969 i Linköping. Han blev filosofie doktor i idé- och lärdoms historia vid Lunds universitet 2003 och utsågs till docent där 2009. Under perioden 2004 till 2009 var han verksam vid Tema kommunikation respektive Tema kultur och samhälle vid Linköpings universitet, därefter åter i Lund inom ämnet mediehistoria, och han har de senaste åren även arbetat vid Uppsala universitet. Lundell är sedan 2014 redaktör för Mediehistoriskt arkiv. År 2016 anställdes han som professor i historia vid Mittuniversitetet.

PROFESSOR | Pedagogik

Birgitte Malm

Om lärarutbildningens innehåll och mening

Mina forskningsintressen riktar sig främst mot lärarprofession, professionell utveckling, kvalitet i lärarutbildning, utbildningsfilosofi och praktknära/narrativ forskning, i nationella såväl som internationella sammanhang. Särskilt intresserad har jag varit av att studera i vilken utsträckning vi förstår och fokuserar individens hela utveckling, det vill säga de intellektuella, sociala och emotionella aspekterna, när vi konstruerar och implementerar våra lärarutbildningar. Ett antal studier som belyser studenters och lärarutbildares föreställningar om lärarutbildningen har genomförts. Uppfattningar av undervisning och lärande som ackumulerats genom år av skol- och livserfarenheter har visat sig vara förvånansvärt resistenta mot förändringar. Om vi ska kunna utforma en lärarutbildning som bidrar till att utveckla studenters förmåga att tänka kritiskt och som fostrar till en komplex förståelse av världen och dess medborgare samt förfinar studentens förmåga till empati, måste vi utgå ifrån att personlig och professionell utveckling är två väsentliga delar av samma helhet.

Birgitte Malm föddes i Köpenhamn 1957. Hon har en fil. kand. i filosofi (Lunds universitet 1994) och en doktorsexamen i pedagogik (Lunds universitet 2003). Hon utsågs till docent i pedagogik vid Malmö högskola 2009 och är från 2016 professor i pedagogik vid Mittuniversitetet. Hennes forskning inriktas huvudsakligen på olika kvalitetsaspekter i lärarutbildningen och hennes särskilda intresseområden omfattar lärares personliga och professionella utveckling, utbildningsfilosofi, livshistorisk forskning, freds pedagogik och konflikthantering.

PROFESSOR | Engelska

Terry Walker

Att undersöka det tidigmoderna engelska talspråket

Hur forskar vi om talspråket från den tidigmoderna perioden? Vi saknar ju direkt tillgång till vanligt talspråk genom till exempel bandspelarupptagningar. Svaret är att använda en korpus, det vill säga en textsamling i elektronisk form, av texter baserade på talspråk till exempel rättsprotokoll och pjäser. Jag har byggt två sådana korpusar, "A Corpus of English Dialogues 1560-1760" och "An Electronic Text Edition of Depositions 1560-1760", i samarbete med språkforskare från bland annat Uppsala universitet, för att undersöka samband mellan språkliga variabler och sociala variabler såsom kön och klass. I min doktorsavhandling undersökte jag om användningen av tilltalspronomen 'thou' (du) och 'you' (ni) och visade till exempel att region var en viktig faktor i val av pronomen. Våren 2016 organiserade jag ett symposium om talspråksbaserade texter vid Mittuniversitet: dessa föreläsningar kommer att ingå i en specialutgåva av en tidskrift med mig som en av redaktörerna. Dessutom är jag en av redaktörerna för en specialutgåva av "Nordic Journal of English Studies" med titeln "Texts from Speech and Speech in Texts". Ett av mina pågående projekt handlar om hur man presenterar tal i skrift i gamla vittnesmål från England under perioden 1560-1760.

Terry Walker föddes 1961 i Dewsbury, England. Hon tog kandidatexamen i den tidigmoderna perioden (historia) vid University of East Anglia, Norwich 1983. Därefter arbetade hon som engelsklärare i Tyskland innan hon flyttade till Sverige och fick anställning som adjunkt i engelska vid dåvarande Mitthögskolan i Östersund 1994. Hon disputerade i engelska vid Uppsala universitet 2005 och därefter befordrades hon till lektor vid Mittuniversitet. Hon utsågs till docent 2012 och våren 2016 befordrades hon till professor i engelsk språkvetenskap.

Ekonomiforskningsstiftelsens forskarpris

För år 2016 har Ekonomiforskningsstiftelsen beslutat tilldela professor **Fredrik Nilsson** årets forskarstipendium om 75 000 kr. Inom ramen för sin forskargärning inom flera av stiftelsens intresseområden har han som både författare och granskare bidragit till CERs verksamhet. Utöver detta har han som redaktör för den internationellt publicerade boken "Bank regulation: Effects on strategy, financial accounting and management control" lanserat forskning som bedrivits vid CER. För att möjliggöra ett fördjupat samarbete och ett än mer aktivt medverkande till CERs utveckling tilldelas Fredrik Nilsson detta stipendium.

Kungl. Skytteanska Samfundets pris

Kungliga Skytteanska Samfundets pris 2016 om 30 000 kronor har tilldelats Docent **Johanna Thomtén**, hon har på kort tid befast sin ställning som smärtforskare. Hennes forskningsområde kring genital smärta hos kvinnor betraktas som banbrytande. Samtliga i avhandlingen ingående fyra artiklar har publicerats i peer-review journaler. Nu arbetar Johanna Thomtén tillsammans med en av avdelningens doktorander inom ett samarbetsprojekt mellan Uppsala universitet och Mittuniversitetet kring gravida kvinnor med förlossningsrädsla. Hon har även initierat samarbete med forskare vid Malmö högskola och vid Université de Montreal i Kanada. Johanna Thomtén är både docent i psykologi och kliniskt verksam som legitimerad psykolog och syftar till att forska inom områden som har en tydlig relevans för kliniskt arbete.

Nordeas vetenskapliga pris

Nordeas vetenskapliga pris om 100 000 kronor har tilldelats professor **Peter Öhman**, han är en väl meriterad forskare som under det senaste åren hållit en hög publikationstakt parat med hög vetenskaplig kvalitet. Hans vetenskapliga arbete har rönt uppmärksamhet både nationellt och internationellt. Den forskning han bedrivit spänner över ett brett fält, med en stark koppling till verksamhet inom bank, fastighet och revision. Peter har även i många olika sammanhang varit drivande och visat ett starkt engagemang för den regionala utvecklingen i sin roll som centrumledare för Centrum för forskning om ekonomiska relationer (CER). Genom sina olika externa uppdrag har han även bidragit till att sprida kunskaperna vidare utanför den akademiska sfären.

Rolf och Gunilla Enströms stiftelse

Rolf och Gunilla Enströms stiftelse för forskning och utveckling, har beslutat att tilldela följande projekt medel enligt nedanstående.

Sports Tech research centre tilldelas 750 000 kr jämt fördelat över tre forskningsprojekt:

- Förstudie för rättvis klassificering i parasport
- Framtagade av metod för kryobehandling av skelett cancer
- Amorfa metaller – ett pilotprojekt

Nationellt vintersportcentrum tilldelas 150 000 kr för följande projekt:

- Optimering av farthållningsstrategier inom längdskidåkningens sprintdisciplin.

Mittuniversitetets förenade studentkårers pedagogiska pris

MFS har till 2016 års pristagare utsett:

Universitetslektor **Liselott (Lotta) Floden**, Avdelningen för kvalitetsteknik, maskinteknik och matematik (KMM). I motiveringen framhålls *”hennes otroliga engagemang och entusiasm för lärande. Hon är alltid väl förberedd inför föreläsningar och anpassar sina lektioner så att alla ska förstå. Med en viljestark och positiv inställning till varje problem och frågeställning har hon inspirerat många till att utvecklas inom matematiken. Lotta Floden är en sann pedagog som tror på sina studenter och hjälper dem att tro på sig själva”*.

Universitetsadjunkt **Karina Göransson**, Avdelningen för medie- och kommunikationsvetenskap (MKV). I motiveringen kan vi läsa att *”hon är väldigt pedagogisk och hjälpsam. Karina tar sig tiden att hjälpa oss studenter att förstå uppgifter, teoretiska begrepp samt de program vi använder inom våra utbildningar. Hennes föreläsningar är lätta att förstå och hon ger ett lugnt och samlat intryck som lärare. I grund och botten är Karina Göransson en lärare vars engagemang och vilja att lära ut skiner igenom i varje lärmoment*.

MINNESORD

Under 2016 har två av universitetets hedersdoktorer lämnat oss i stor saknad och vi hedrar deras minne.

Hedersdoktor Bodil Malmsten

Bodil Malmsten, föddes 1944 i Bjärne i Jämtland och kom att bli en mycket omtyckt och hyllad författare, dramatiker och kulturskribent. Hon debuterade 1970 med barnboken "Ludvig åker" och Augustnominerades för romanen "När kastanjerna slår ut är jag långt härifrån". Hon fick stor framgång med sina böcker om franska Finistère där hon bodde under åren 1999-2010.

Bodil Malmsten utsågs 2006 till Filosofie hedersdoktor vid Fakulteten för humanvetenskap vid Mittuniversitetet. I sitt skrivande skildrar hon med "skärpa, humor och språklig sinnrikhet relationer och livsvillkor i Norrlands inland och fjälltrakter". Genom sitt författarskap håller hon sina rötter till Jämtland levande och är en "utmärkt kulturell företrädare för regionen och universitetet" hette det i motiveringen.

2013 markerade Malmsten mot beslutet att omlokalisera Mittuniversitetets verksamhet i Härnösand till Sundsvall och avsåg sig hedersdoktoratet., men behöll insignierna som ett minne av hedersbetygelsen.

I början av 2015 berättade hon öppet om sin cancer. Bodil Malmsten avled i februari 2016.

Hedersdoktor Torbjörn Fälldin

Thorbjörn Fälldin föddes i nuvarande Härnösands kommun. Han var lantbrukaren som blev ledare för Centerpartiet och så småningom även statsminister 1976-1978. Han utsågs 2001 till filosofie hedersdoktor vid Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier vid Mitthögskolan, som det hette då.

Han var stolt över sin roll i Mitthögskolans tillkomst. Så stolt att han när författaren och journalisten Olle Svenning frågade vilken hans främsta insats var, svarade att det var Mitthögskolan eftersom han då varit med om att bygga en högskola som främst skulle kunna ta emot ungdomar från landsbygden och ge dem rätt utbildning. "Det var att uppfylla en dröm", sa han till Olle Svenning.

Thorbjörn Fälldins betydelse för Mitthögskolans tillkomst kan inte underskattas. Hans insatser för att skapa den sammanhållna högskolan lade också grunden till att högskolan sedan kunde bli ett universitet.

Även långt in på ålderns höst har Thorbjörn Fälldin visat kampvilja och glöd och tagit ställning för Mittuniversitetet. När det stod klart att universitetet skulle flytta sin verksamhet i Härnösand till Sundsvall återlämnade han sin doktorshatt till utbildningsminister Jan Björklund i protest mot den utbildningspolitik som fått så stora konsekvenser för Mittuniversitetet.

Thorbjörn Fälldin avled i juli 2016.

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY